

Sagan om Frithiof

STHLM 1829

RIKSDAGEN
SVERIGES
RIKSDAG
TILL
ISLANDSALLTING
VID
TUSENÅRSJUBILEET
1930

SAGAN

OM

FRITHIOF

DEN FRÄCKE ELLER MODIGE;

ur

Björners Nordiska Kämpadater

aftryckt

med förändringar.

STOCKHOLM,
tryckt i Ecksteinska Boktryckeriet, 1829.

ERINRAN.

Då troligen endast få Läsare känna den gamla Saga, som vårt lands Vitterhet har att tacka för den största prydnad, som den i senare tider vunnit, så har man trott, att det kunde intressera dem att göra dess bekanskap, och i denna afsigt aftryckt densamma ur Björners Nordiska Kämpadater *med de förändringar i anseende till språket, som tidens och Läsarens billiga fordran gjort nödvändiga. Huru af en till utseendet så skråflig och föga lofvande stuff en produkt kunnat uppkomma af så gediget guld och af så utmärkt konstvärde, som Hr Tegnér's* Frithiof, *det kan endast hans snille förklara. Utgifvaren har ej på bättre sätt trott sig kunna uttrycka sin beundran för detsamma, än genom framläggande för allmänheten af den ifrågavarande sten-klumpen; och lyckönskar han sig, att det blifvit hans lott att ägna Skalden denna gärd, den enda, som i anseende till Frithiof, ännu (förunderligt nog!) saknades.*

Att den händelse, som utgör ämnet för sagan, skulle, som Torfæus *och efter honom* Björ-

ner *påstå, ha tilldragit sig så långt tillbaka, som i* andra seklet *af vår tidräkning, är icke sannolikt, så mycket mindre, som drag deri upptäckas, hvilka röja en långt senare ålder. Att scenen för densamma är Norrige och de båda stränderna af inloppet till den, 16 mil långa, Sognefjorden, är afgjordt. Högst märkvärdigt vore väl, om der ännu ställen funnos, hvilkas namn påminte om händelsen, såsom anledning är att förmoda af några här utgifna stentryck.*

Rättelse:

Sid. 21, 1:*sta rad. står:* "Ej förringar du gör," *läs:* "Ej förringar du hvad du gör."

SAGAN

OM

FRITHIOF

DEN FRÄCKE ELLER MODIGE.

I. KAP.

Om Konung Beles och Thorsten Wikingsons barn samt död.

Konung Bele styrde Sogns fylke eller höfdingdöme i Norrige; han hade tre barn, tvenne söner och en dotter; den ene sonen hette Helge, den andre Halfdan och dottern Ingeborg. Denna Ingeborg var lika skön som vettig, och det bästa af Konungens barn. På den långa stranden vester om fjärden, låg en stor by, som kallades Baldurshaga; der var en fredlyst plats eller heligt ställe samt ett stort Gudahus med en hög skidgård eller trädplank omkring. Uti detta Gudahus voro många Gudar, dock var Balder der mest dyrkad och tillbedd, och templet af hedningarna hållet i så stor vördnad, att ingen der fick göra hvarken menniskor eller djur någon skada, ej eller män der äga samqväm med qvinnor. Konungasätet kallades *Syrstrand*, men på

andra sidan om fjärden stod en by, som het *Framnäs;* der bodde en man, som het Thorsten, och han var Wikings son; hans gård låg midt emot Konungens. Thorstens son het Frithiof, och var en den största och starkaste yngling, ifrån ungdomen väl öfvad i alla hedrande idrotter, hvarföre han blef kallad *den fräcke* (eller modige). Hans väsen var så intagande, att alla önskade honom godt. Konungens barn voro unga när deras moder dog. En hederlig bonde i Sogn, vid namn Hildinger, erbjöd sig att uppfostra Konungadottren, som också blef hos honom väl och med stor omsorg uppfödd, och hon kallades *Ingeborg den fagra.* Frithiof blef också uppfödd hos samma bonde; han och Prinsessan voro således foster-syskon, och öfverträffade snart vida andra barn. Konung Beles egendom begynte, i anseende till hans ålder, att mycket minskas, men som Thorsten hade tredjedelen af riket att råda öfver, så hade ock Konungen mesta inkomsten derifrån; ty han gjorde åt Konungen (då han besökte landet) med stor kostnad hvart tredje år ett sammanskott och en gästabodsgärd, men Konungen höll deremot Thorsten fri kost hvart annat år (då han reste i allmänna ärender). Helge, Beles son, blef snart en stor afguda-offrare, och hvårken han eller hans broder voro älskade.

Thorsten hade ett skepp, som kallades Ellida, och roddes af 15 man på hvar sida, och derpå voro båg- eller krok-stammar gjorda; det var så starkt som ett hafs-skepp, och bordet var beslaget med jern. Frithiof var så stark, att han i framstammen rodde det med tvenne åror, som voro 13 alnar långa, och som eljest måste handteras af tvenne män. Frithiof tycktes den tiden vara alla andra unga män öfverlägsen, och derföre afundades Konunga-sönerna honom, att han var mera berömd än de. Konung Bele blef hastigt sjuk, och när han kände sina krafter aftaga, lät han skicka efter sina söner, och talade till dem på följande sätt: "Denna sjukdom blifver min död, och vill jag derföre bedja eder, att mina gamla vänner må få blifva edra, ty mig synes, att J behöfven både fadren och sonen, Thorsten och Frithiof, så i råd som dåd. Så skolen J ock kasta en hög öfver mig." Och efter detta tal dog Bele. Derefter sjuknade ock Thorsten, och sade han så till sin frände eller son Frithiof: "det vill jag be dig, att du lämpar ditt sinne efter Konunga-sönerna, ty slikt höfves dig för deras kongliga heders skull, och mitt hjerta spår mig allt godt om ditt tal och uppförande; jag vill också, att man högar mig gent emot Konung Bele på denna sidan om fjär-

den nere vid sjön; vi kunna då beqvämligen ropa på hvarannan och samtala emot tillstundande händelser." — Björn och Åsmund hette Frithiofs fosterbröder; de voro stora och starka män. Litet derefter dog Thorsten, och vardt han högad såsom han hade sagt, men Frithiof ärfde land och lösören efter honom.

II. KAP.

Frithiof friar till Ingeborg.

Frithiof blef den berömdaste man, och uppförde sig med käckhet i alla manliga idrotter, delande gerna sin ära med sin fosterbroder Björn. Asmund tjenade dem båda. Frithiof tog skeppet Ellida, som var det kostbaraste af fadrens qvarlåtenskap samt en armring af guld, hvilken var den dyrbaraste i Norrige. Så stor i gifmildhet och dygd var Frithiof, att de flesta sade honom vara ej mindre hedervärd än de kongliga bröderna, oaktadt deras konunga-heder; derföre fattade de misshag och fiendskap mot Frithiof, tyckande illa vara, att han ansågs för större man än de. Äfvenledes trodde de sig förmärka, att Ingeborg och Frithiof hade kärlek för hvarandra. Nu hände sig, att Konunga-sönerne reste till Frithiof i Framnäs på gästabud, och undfägnade han dem dervid, efter sin vana, hederligare än andra. Ingeborg var äfven närvarande och talade ofta och länge med Frithiof. Konungadottern sade: "Du äger en god guldring;" "det är sannt," svarade Frithiof. Bröderne foro derefter hem, och deras afund emot Frithiof vexte nu dagligen. Någon tid derefter syntes Frithiof oro-

lig; då sporde fosterbrodern Björn hvad orsaken dertill kunde vara. Frithiof sade: "jag har lust att fria till Ingeborg, och änskönt jag är af mindre värdighet än hennes bröder, så tyckes jag dock vara fullt så god." Björn svarade: "må göra;" och derpå for Frithiof med några män hem till Ingeborgs bröder. Konungarne suto på sin faders hög (efter sedvana, för att der öfverväga stora rådslag, liksom i hans närvaro), och helsade Frithiof dem, och bad sedan om deras syster Ingeborg. Konungarne svarade: "icke är det förnuftigt gjordt, att vi gifta henne med en man utan konunga-namn, och derföre afslå vi det i alla måtto." Frithiof sade: "då är mitt ärende snart uträttadt; men veten också, att jag aldrig skall komma eder till hjelp, huru mycket J än skolen den behöfva." De sade sig "aldrig derom akta;" for alltså Frithiof sedan hem, och tog åter glädje till sig.

III. KAP.

Konung Rings härbud eller krigsförklaring emot Beles söner.

Ring hette en Konung, som regerade öfver Ringarike i Norrige; han bodde på Stejtuland, och var en rik och mäktig Fylkis-Kung, samt då redan ålderstigen. Han sade till sina söner: Jag har sport, att Konung Beles söner tagit sin vänskap från Frithiof, som dock är den berömligaste af alla män; nu vill jag sända män hem till dessa Konungar och förelägga dem som vilkor för fredens bibehållande, att vara mig undergifna och betala mig skatt; neka de dertill, ämnar jag skicka mot dem en krigshär, och torde saken då snart afgöras, ty hvarken hafva de att sätta emot mig manskap eller vett och förståndsgåfva, och mig vore det en stor heder på gamla dagar att förgöra dem. Derpå foro ock sändemän hem till dessa bröder och sade: "Konung Ring sänder eder bud, att J skolen skicka honom skatt, eller månde han härja i edert rike." De svarade sig "icke vilja lära det i unga åren, som de ej ville kunna i åldern, nemligen att tjena honom med sidvördnad," och alltså beslöts att samla manskap; men när de funno sitt man-

skap vara litet, sände de Hildinger till hans fosterson Frithiof, att bedja honom komma dem till hjelp. Frithiof spelte schack*) då Hildinger kom. "Våra Konungar," sade han, "sända sin helsning och bedja, att du skall komma dem till hjelp mot Konung Ring, som vill anfalla deras rike med öfvermod och orättvisa." Frithiof svarade honom intet, men sade till Björn, som han spelade med: "*rum* är der imellan brickorna, fosterbroder, och du får ej ändra det, men jag skall välja den röda och veta, om han blir fri." Hildinger sade åter: "så bad Konung Helge mig säga dig, Frithiof, att du skulle fara i denna härfärd, i annat fall skulle du blottställa dig för svåra händelser när de kommo tillbaka." Björn sade då: "brickorna visa en tveväg, fosterbroder, och har man på tvenne vägar att täfla." Frithiof svarade: "då månde rådligast vara att först draga kongsbrickan, och torde de två vilkoren bli onödiga;" fick alltså Hildinger intet annat utslag på sitt ärende, utan han for hastigt tillbaka Konungarne till mötes och sade dem Frithiofs svar. De sporde Hilding hvad tydning han toge ur dessa ord. Hildinger svarade: "när

han

*) I originalet står: hnefa tafli (näfa-tafl) som Brocman öfversätter med *brädspel.*

han talade om *rummet*, då mände han tänka på om rådrum eller uppskof med färden till eder, men när han talade om den fagra eller röda brickan, syftade han säkert på eder syster Ingeborg; förvaren henne derföre säkert; när jag hotade honom med näpst af eder, det ansåg Björn såsom vilkorligt; men Frithiof sade, att kungsbrickan skulle först dragas, och dermed syftade han på Kung Ring."

Derefter rustade de sig till härfärden, men läto förut flytta Ingeborg i Baldurshaga, samt åtta qvinnor med henne, sägande, att Frithiof ej kunde vara så djerf att der besöka henne, ty ingen djerfdes der göra någon skada. Bröderna foro nu söder ut till Jader och funno Kung Ring i Sognasundet; varande Kung Ring mest uppbragt deröfver, att bröderna hade sagt, det de blygdes för att slåss med en så gammal man, att han ej kunde komma på hästryggen utan hjelp.

IV. KAP.

Frithiof far till Baldurshaga.

Så snart Konungarna voro borta, klädde sig Frithiof i sina heders-kläder och satte den goda guldringen på sin arm; sedan gingo fosterbröderna till stranden och drogo fram skeppet Ellida; då sade Björn: "hvart skall man nu fara, fosterbroder?" Frithiof svarade: "till Baldurshaga, att jollra med Ingeborg." "Det är ej rådligt," sade Björn, "att uppretа Gudarna emot sig;" Frithiof svarade: "derpå skall jag nu fresta, dock vårdar jag mera Ingeborgs än Baldurs ynnest." Derpå rodde de öfver fjärden, och gingo upp till Baldurshaga och in i Ingeborgs kammare, der allt var beklädt med perlor och dyrbara tyger; hon satt der med åtta Tärnor och voro de sjelfva jemväl åtta män. Ingeborg stod då upp och sade: "hvi är du så djerf, att du kommer hit utan mina bröder och uppretar så gudarna emot dig?" Frithiof svarade: "hända hvad som hända vill, vårdar jag mera din kärlek än gudarnas vrede." Ingeborg sade: "du skall här vara välkommen med alla dina män;" sedan gaf hon honom rum att sitta bredvid sig, och drack honom till i det bästa vin, och såto de så och skämtade sins imellan.

Då såg Ingeborg ringen på hans hand och frågade, om detta dyrbara smycke vore hans? Frithiof sade sig äga den, och då berömde hon den mycket. Frithiof sade: "jag vill gifva dig ringen, om du lofvar att icke förlora honom, utan sända mig honom tillbaka, om du ej vill äga honom; skolande vi med den bekräfta hvarandra vår tro," och vid dessa ord vexlade de då ringar sins imellan. Frithiof var sedan ofta i Baldurshaga om nätterna, och for dessimellan hvar dag dit för att jollra med Ingeborg.

V. KAP.

Om Frithiof och Beles Söner.

Nu är att säga om bröderna, att de funno Konung Ring omgifven af mycket manskap; några man gingo derföre imellan dem att söka förlikning, så att ingen ofred skulle blifva utaf. Kung Ring sade sig vilja förlikas på det sättet, att Konungarne skulle underkasta sig hans öfverherrskap och lemna honom till gemål Ingeborg den fagra, deras syster, tillika med tredjedelen af all deras egendom. Konungarna jakade dertill, ty de sågo sig hafva med stor öfvermakt att göra, och vardt alltså denna förening afslutad, och bröllopet skulle stå i Sogn, dit Konung Ring skulle komma att möta sin fästmö. Nu foro bröderna hem med sitt manskap, så nöjda som de kunde vara. Då Frithiof förmodade, att de skulle vara i antågande, sade han till Kungadottern: "väl och vackert har du fägnat mig, och Baldur Bonde har icke förtörnats emot mig; när du förnimmer att Konungarne äro hemkomna, så låt hänga lakan öfver Disar- eller gudasalen, som är den högsta byggnad, då kunna vi se dit ifrån vår by och derefter rätta oss." Konungadottern sade: "icke har någon (man) före eder gjort oss be-

sök, men för visso äge vi att fägna våra vänner då de komma." Sedan for Frithiof hem, och nästa morgon gick han bittida ut, och då han kom åter in, sjöng han denna visa:

"Det månd' jag säga
Stridsmän våra,
Att snarliga lider
Till slut vår lust-färd;
Ej skola Stridsmän
Å skepp fara,
Ty nu äro blöjor
Å bleke komna."

De gingo då ut, och sågo alla Disarsalen vara betäckt med blekt eller hvitt lärft; "ty," sade Björn, "nu måste Konungarne vara hemkomna, och skole vi en kort tid hålla oss stilla, ty jag tycker rådligt vara att samla folk;" och vardt detta beslutadt, så att allmoge och många man der infunno sig. Men bröderna sporde snart Björns och Frithiofs företagande samt hans manskap, "ty," sade Kung Helge, "underligt tyckes mig, att Baldur skall tåla, att Frithiof varit så skamlös; man skall derföre sända män till honom, att fråga hvad förlikning han vill bjuda oss, eller ock skall man befalla honom att resa af landet, ty jag ser oss ej hafva förmåga att slåss emot honom." Fosterfadern Hil-

dinger och andra Frithiofs vänner, buro nu honom Konungarnas helsning, och sade så: "det fordra Konungarna i förlikning af dig, Frithiof, att du uttager den skatt af Orkney-öarna, som ej varit betald sedan Kung Bele dog, ty de behöfva ägodelar, emedan de skola gifta bort sin syster Ingeborg och gifva henne många lösören." Frithiof svarade: "Endast för den vördnads skull, som jag hyser för min och deras faders minne, gör jag fred, men ingen trohet sätter jag till dessa bröder; jag vill fara med det vilkor, att alla våra nejder förblifva i frid medan jag är borta;" och vardt nu detta utlofvadt samt med eder fästadt. Frithiof lagade sig då till resan, och tog med sig aderton raska och stridsamma män. Dessa sporde Frithiof till, om han icke ville fara till Kung Helge och förlikas med honom, samt afbedja sig Baldurs vrede? Han svarade: "Jag svär, att aldrig bedja fred af Kung Helge;" och derpå steg han på skeppet Ellida, och lät hålla ut åt fjärden. Men när Frithiof var faren, sade Konung Halfdan till sin broder Helge: "det månde lända Frithiof till bättre lycka, om han funne något straff för sitt brott, och skolom vi alltså bränna upp hans by, och göra honom och hans män en sådan skada, att de aldrig kunna trifvas." Helge samtyckte dertill, och sedan brän-

de de upp hela byn Framnäs, och röfvade all egendom. Vidare sände de efter tvenne trollkonor, *Hejda* och *Hamglama* (Hardglama), gifvande dem penningar på det de skulle sända en så stor storm åt Frithiof och hans män, att de alla måtte omkomma i hafvet. De förfogade sig derefter på en vind, och gjorde der sina trollkonster och besvärjningar.

VI. KAP.

Frithiof reser till Orkney-öarna.

Men när Frithiof kom med de sina ut ur Sognfjärden, då uppstod ett svårt väder och stark storm, så att vågorna, som voro ganska stora, hotade att kullstörta skeppet, som var utan last och gick ganska fort; då sjöng Frithiof en visa:

"Starkt fartyg jag ur Sogne
Lät styra, me'n *) tärnor åto
Midt i Baldurs boning.
Nu börjar blixtra och mörkna,
Hård storm att hvina.
Haf god' dag, Brud fagra;
Fåfängt från dig vi färdas,
Fastän Ellida sjunker."

Björn sade då: "det vore väl, att du gjorde någonting annat än sjöng om Tärnorna i Baldurshaga." — "Icke skulle stormen minskas ändå," svarade Frithiof. Då drefvos de från norr till söder, nära de öar, som *Solundar* heta, varande nu stormen som hårdast, och då sjöng Frithiof:

"Nog

*) Medan.

"Nog synes hafvet svalla,
Så äro ock molnen mörka;
Det våller gamlas trollkonst,
Som vågor mot oss reser.
Ej skall jag, mot Ägir
I oväder äflas;
Må öarna bevara
Skepp för qvinno-böljor."

Då lade de under Solundar-öarna, och ämnade att der afbida vädrets omvexling; och som det saktade sig, lade de ut igen, glade öfver en gynnande vind; men då stormen å nyo tilltog, sjöng Frithiof:

"Det var förr
Från Framnäse,
Som jag for att möta
Min Ingeborg;
Nu skall jag segla
I stormigt väder,
Låta lätt undan
Långskeppet löpa."

Och när de kommo långt bort på hafvet, då brusade sjön häftigt andra gången, och en stor och stark storm, förenad med yrväder, för-

orsakade, att den ena ändan af skeppet ej sågs från den andra, och vågorna slogo in, så att man beständigt måste ösa; då qvad Frithiof en visa:

"Ej ses, för svallvågor,
Hvar Solundarhamn är;
Här ytterst i hafvet
Hafvom vi Kungs-drängar
Kommit ut för spök-väder,
Och stånda nu alla
Aderton i ösrummet
Att Ellida värja."

Björn sade: "honom händer ofta motgång, som vida far;" — "det är sannt, fosterbroder," svarade Frithiof, och sjöng:

"Helge våller att vågor
Starkt för skeppet vexa,
Ej är som blänkand' bruden
I Baldurshaga kyssa;
Olika månd' mig täckas
Ingeborg och Kungen,
Hellre ville jag henne
Ha vid styret af min lycka."

Björn sade nu: "Måhända unnar hon dig bättre; dock är detta tillstånd ännu ej så odrägligt." Frithiof svarade: "att goda hjelpare väl nu kun-

de behöfvas, och att hugneligare vore att vistas i Baldurshaga." De rodde då af alla krafter, ty de voro raska män, och skeppet var det bästa som funnits i Nordlanden. Frithiof qvad då en visa:

"Ej se vi för vågor,
Äre i vester-haf komne,
Öfverallt syns mig sjön
Som man fal-aska såge,
Hvita hafsvågor
Högt nu sammanfalla,
Nu är Ellida slagen
I skummiga vågen."

Då slogo så stora vågor öfver skeppet, att man måste stå i ösrummet, och sjöng Frithiof denna visan:

"Mjukläppade Jungfrun
För mycket mig mjödet
Räckte hos Balder,
Om jag skall sjunka
I svallande vågen."

Björn sade då: "inbillar du dig, att Sognska Möerna fälla många tårar efter dig?" "Visst tror jag det," svarade Frithiof. Sedan reste sig hafvet förfärligt, att vågen forsade in i skeppet; dock halp det att skeppet var godt och duk-

tiga män inombords. Ty sjöng Björn en sådan visa:

"Ej är som en flicka
Dig till ville dricka,
Ell' som en brudskara
Dig bjöd med sig fara.
Sköljdt är mitt öga,
Saltadt i löga*);
Stel starka armen,
Vattenfull barmen."

Asmunder sade då: "det värdar man ej, blott armarna kunna röras; du ömkade oss icke, då vi gnedo våra ögon, när du stod så bittida upp i Baldurshaga." Frithiof sade: "Hvarföre sjunger du icke, Asmunder?" "Ej skall det fattas," svarade Asmunder, och sjöng så denna visan:

"Här var svårt att segla,
Sjön mot skeppet vräkte;
En var jag mot åtta
Inombords att syssla,
Dugde mer till dunbädd
Dagsmål åt qvinnor föra,
Än Ellida ösa
Fri den salta böljan."

*) Varmt saltvatten.

"Ej förringar du gör," sade Frithiof, och log så deråt, "dock brådde du mer på träla-ätten, när du ville hafva att beställa med matredning." I detsamma vexte å nyo vädret, så att de, som voro å skeppet, tyckte sig i de anbrusande is-styckena, som bråkade skeppet på alla sidor, snarare se stora klippor eller berg, än svallvågor; och sjöng Frithiof:

"Sittand' på bolstret
I Baldurshaga,
Qvad jag det jag kunde
För Kungadottren;
Nu skall jag Ranas
Sjöbädd tråda,
Men en annan
Ingeborgs."

Björn sade: "du qvider mycket, fosterbroder, och förtviflan röjes i dina ord, det är illa om en så god dräng." Frithiof svarade: "Hvarken är det förtviflan eller qvida; jag har qvädt om våra lustfärder, men måhända är det oftare taladt om dem än som behöfts; dock skulle de flesta menniskor tycka sig förestå en vissare död än lif, om de så illa voro utkomne som vi, och skall jag än svara dig med något." Hvarpå han sjöng:

"Det har jag omgällt;
Mig lyckades, men ej dig,
Bland Tärnorna åtta
Att Ingeborg vinna,
Vexlat ha vi ringar
I Baldurshaga samman,
Var då Wigle fjerran,
Som vårdade Halfdans land."

Björn sade: "Med det som skedt är, bör man vara tillfreds, fosterbroder." Och då reste sig så starka svallvågor, att segelråen sprungo tillika med båda halsarna eller storskoten, och kastade fyra män i sjön, som alla drunknade. Och då qvad Frithiof:

"Brusto båda halsar
I hafsböljan stora,
Sjönko Svenner fyra,
I sjön den djupa."

"Nu tyckes mig," säger Frithiof, "stunden vara inne, då några af våra män kunna fara till Rana; dock lära vi icke tycka oss våra goda sändemän, om vi ej komma dit prydligen rustade, och derföre tyckes mig rådligt, att hvar man hafver något guld på sig." Han högg då sönder den armring han fått af Ingeborg, och delte den bland sina män, sjungande derpå således:

"Den ringen skall sönder,
Den röda som bars af
Förmögna Halfdans fader,
Förr'n Ägir oss dränker;
Ses skall gull på gäster,
Om vi gästning tarfvom,
Det hjelper raska hjeltar
Midt i Ranas hafs-sal."

Björn sade då: "Ej äre vi derom nu så vissa, fastän det oförmodadt kan ske." Då fann Frithiof med de andra, att skeppet kommit mycket långt, men de voro okunniga om orten, ty sådant mörker omgaf dem på båda sidor, att de ej sågo från ena stäfven till den andra, och det var åtföljdt af sjögång, oväder, snöglopp och frost, samt en underlig köld. Nu uppfor Frithiof i masten och sade till sina kamrater, då han kom ned: "Jag såg en nog underlig syn, ty en stor hval lade sig omkring skeppet, och gissar jag, att vi äro nära något land, och att han vill hindra oss att nalkas. Kung Helge lär icke vänliga beredt för oss, och icke sändt oss i något vänligt ärende. Jag ser tvenne qvinnor bak på hvalen, och de torde väl med sin trollkonst ha framkallat den rasande stormen. Nu skole vi försöka om vår lycka kan mera förmå, än deras troll-

konst; styren J, medan jag med störar sönderkrossar trollen;" hvarpå han sjöng detta:

"Trollqvinnor ser jag
Tvenne på böljan,
Dem hafver Helge
Hit åt sändt oss;
Ellida skall skära
Sönder midt af
Ryggraden deras,
Förrän hon stannar."

Man har berättat, att detta tal så verkade på skeppet Ellida, att det kunde förstå mennisko-språk. Då sade Björn: "Nu kan man se dessa bröders (Konungarnas) redlighet emot oss;" och i detsamma for Björn till styret, men Frithiof grep till en stör och sprang upp i framstammen, så qvädande:

"Lycka, Ellida!
Löp du å böljan,
Bräck på trollqvinnan
Tändren och ännet,
Kinder och käftar;
På qvinnan
Fot en, ell' båda."

Sedan slog han med klubban till den ena

trollqvinnan, medan Ellidas bord stötte på den andra och krossade så begges ryggar, men hvalen for i djupet och syntes sedan aldrig. Då begynte vädret stillas, men skeppet befann sig i marvatten. Frithiof ropade sedan och bad dem ösa skeppet. Björn sade: "Ej tarfvas ett sådant arbete;" "vakta dig nu för förtviflan, fosterbroder," svarade Frithiof, "och har det förr varit raska mäns sed att hjelpa till hvad de förmådde, ehvad som då kunde hända," och sjöng han så detta:

"Ej tarfva kämpar
Döden att qvida;
Varen då glade,
Gossar mina;
Mina drömmar
Mig månde lära,
Att jag äga skall
Ingeborg."

Då öste de skeppet läns, och voro nu komne nära landet, men då uppstod åter storm emot dem, och derföre tog Frithiof ännu tvenne åror vid förstäfven och rodde med dem ganska starkt, hvarpå vädret klarnade, och sågo de sig då vara komne åt Efjusundet vid Orkney-öarne, der de

gingo i land. Bussarna voro då utmattade, men Frithiof var så stark, att han bar från stranden åtta sina män; Björn bar tvenne, men Asmund en. Då sjöng Frithiof:

"Jag ensam bar
Till eldstaden
Trötta drängar
I drifvo-vädret;
Nu har jag seglet
Lagt på sanden,
Ej är mot hafs-möijor
Hugneligt strida."

VII. KAP.

Frithiof finner Angantyr.

Angantyr var i Efjusundet, när Frithiof med de sina steg i land, och var det hans sed, då han drack med vänner, att en man skulle sitta vid fönstret i hans drickes-stuga, att se efter vindens förändringar och hålla vakt, skolande han ock dricka ur ett horn, som vardt fylldt så snart det utdruckits. Den som höll vakt, när Frithiof kom å landet, het Hallwarder, som, då han fick se Frithiof och dess kamrater, qvad sålunda:

"Män ser jag ösa
Sex på Ellida,
Men sju ro den
I mycket oväder,
Det är den flinka
Frithiof fräcke
Likt, som i stammen
Lägger an åran."

Och när han hade druckit ut hornet, kastade han det inom fönstret, och sade till qvinnan, som gaf det:

"Tag du af golfvet,
Trippande Tärna,

Hornet det hårda,
Som jag utdruckit;
Män ser jag å sjö,
Män, som behöfva
Hjelp, såsom trötta,
Förr'n de nå hamnen."

Jarlen hörde det som Hallwarder qvad, och sporde så efter tidningen. Hallwarder svarade: "jag ser en hop män vara här komna i land, och lära de nog vara duktiga; så rask är en, att han bär de andra å land." Jarlen sade: "gån då emot dem höfliga, om det är Frithiof, Thorsten Herses, min väns son, som är berömd för alla sina idrotter." Då tog den man, som het Atle och var en stor vikinge eller sjöröfvare, således till orda: "Nu skall jag pröfva om det är sannt, som berättats, att Frithiof gjort det löftet, att han skulle ingen bedja om fred." De voro tio tillsamman, elaka och glupska män, kunnande ofta gå Berserkagång eller göra sig till rasande kämpar; och då de råkade Frithiof, sade Atle: "dig är nu rådligt, Frithiof, att vända om, ty såsom örnar skole vi emot hvarannan klösas; rådande jag dig, att ändra dina ord och begära fred." Frithiof skyndade då emot dem och sjöng en visa:

"J skolen ej
Mig kunna kufva,
Skäggige öbor!
Helldre jag gångar
Mot eder tio,
Ensam, (förskräckligt!)
Än friden tigger."

Då kom Hallwarder till och sade: "Jarlen vill att J skolen alla vara välkomna, och skall ingen anfalla Er." Frithiof sade sig "skola detta väl emottaga, men dock vara beredd till hvilketdera som helst." Efter detta gingo de hem till Jarlen, som väl emottog Frithiof samt alla hans män, varande de hos honom hela vintern öfver väl fägnade. Han sporde dem ofta om deras färd, och qvad då Björn en visa:

"Öst ha vi käcka
Män, medan kalla
Svallet rusat
Mot båda borden
Tio dagar,
Och dertill åtta;
I marvattnet
Måste vi stanna."

Jarlen sade: "Kung Helge hafver satt försåt för eder, och äro slika Konungar illa betänkte,

som till intet annat äro färdiga, än att uppehålla män med trolldom." "Jag vet ock," säger Angantyr, "hvad som är ditt ärende hit, Frithiof; du är sänd efter skatten, och kan derpå vinna ett skyndsamt svar: Kung Helge skall ingen skatt få af mig, men du skall få lösören eller penningar, så mycket som du vill, och som du efter behag kan kalla skatt eller ej." Frithiof sade sig vilja taga penningar.

VIII. KAP.

Konung Ring får Ingeborg.

Nu är att säga hvad som gjordes i Norrige, sedan Frithiof var bortfaren; då läto Bröderne uppbränna hela byn på Framnäs, men när förbemälta systrar höllo på att trolla, föllo de neder af troll-gällen och bruto dervid begge ryggen af sig. Denna höst kom också Konung Ring till norra Sogn till sitt bröllopp, och gjordes ett herrligt gästabud när han firade sitt bröllopp med Ingeborg. Han frågade då henne "hvarifrån hon fått den goda ringen, som hon hade på sin hand?" hon svarade, "att hennes fader ägt den." Konungen sade: "detta är ju Frithiofs gåfva, tag den strax af handen, ty icke skall dig guld tryta, när du kommer till Alfhem," då lemnade han ringen åt Helges hustru, och bad henne lemna den åt Frithiof när han kom tillbaka; for alltså Kung Ring då hem med sin hustru, och älskade henne mycket.

IX. KAP.

Frithiof kommer tillbaka med skatten.

Vid vårens slut for Frithiof från Orkney-öarna, och skilldes från Angantyr med vänskap. Hallwarder for med honom, men då de kommo till Norrige, fick han veta, att hans by var uppbränd, och vid ankomsten till Framnäs sade han: "svartnat hafva här husen, här hafva icke vänner gästat;" qvädande så en visa:

"Drucko förr
På Framnäse
Flinka kämpar
Med fader minom;
Nu ser jag byn
Bränd vara;
Dyrt skola Kungarne
Detta gällda."

Då frågade han sina män om råd hvad han nu skulle företaga, men de bådo honom slikt sjelf förese. Han låtsade då först vilja aflemna skatten, rodde derpå öfver fjärden till Syrstrand; då han fick veta, att Konungarne voro i Baldurshaga vid Disa-offret, gingo Björn och Frithiof dit, och bad han då Hallward samt Asmund,

att

imellertid borra alla Konungarnas skepp, både små och stora, som de också gjorde; sedan gingo Frithiof samt Björn till dörren i Baldurshaga, och ville Frithiof strax ingå, men Björn bad honom fara varliga, om han ville ensam ingå; Frithiof bad Björn vara ute och hålla vakt imellertid, qvädande då en sådan visa:

"Ensam skall jag gå
Längst in i byen,
Törs med litet folk
Herrarne finna;
Kasten elden
I kunga-byn,
Om jag ej kommer
Tillbaka till qvällen."

Björn svarade, "att detta vore väl sagdt," och sedan gick Frithiof in, seende att litet folk var i Disar-salen och att Konungarne hade att göra med Disa-offret, sittande till drickesbord. Eld var uppgjord å golfvet, och sutto deras qvinnor (Drottningarna) vid elden att värma gudarne, under det somliga smorde och torkade dem med dukar. Frithiof gick nu fram till Kung Helge och sade: "nu torde du vilja hafva skatten," lösande med detsamma upp pungen, som silfret

var uti, och slog Konungen med densamma öfver näsan så hårdt, att två tänder krossades och han sjelf föll ur högsätet i svimning; sedan fattade Halfdan i honom, på det att han ej måtte falla i elden, qvädande derpå således:

"Tag du mot skatten
Stridbaras Drott,
Med främsta tändren,
Om ej med andra;
Silfver är på bottnen
Af denna pung,
Som jag och Björn hafva
Båda rådt om."

Få män voro i stugan, ty de drucko å annat ställe; men då Frithiof gick öfver golfvet, såg han den goda ringen å handen på Helges Drottning, der hon värmde Baldur vid elden; Frithiof grep till ringen, men som han var fast på handen, drog han henne ut efter golfvet åt dörren, så att Baldur föll uti elden, och då Halfdans Drottning grep efter henne, så föll ock den guden i elden, som hon hade värmt; derpå tog elden i begge gudarne, ty de voro båda smorde, och antände vidare takresningen, så att huset lågade. Frithiof fick så ringen förrän han gick ut, och sedan sporde Björn hvad han gjort.

Frithiof höll då upp ringen och qvad denna visa:

"Helge kände hugget,
Pungen ock hans näsa;
Midt ur sitt högsäte
Halka' Halfdans broder.
Dër vardt Baldur bränder,
Mén jag ringen tog förr'n
Jag från elden drog mig."

Man påstår, att Frithiof kastat eldbränder i taket, så att salen stod i full låga, och qvad han nu:

"Skyndom nu till stranden;
Stor vår kraft är sedan,
Ty blå låga brinner
Midt i Baldurshaga."

Och derefter gingo de till sjös.

X. KAP.

Frithiof flyr ur landet.

Så snart Konung Helge kom sig före igen, bad han de andra fara efter Frithiof och dräpa honom och hans följeslagare, sägande: "att den mannen förverkat sitt lif, då han intet heligt och fredlyst ställe aktade." Derpå sammanblåstes allt hof-folket, och som de kommo ut från Disar-salen, sågo de, att den stod i låga. Nu for Konung Halfdan dit med något manskap, men Konung Helge drog efter Frithiof och hans män, som dock redan kommit om bord på sitt skepp och läto det sakta vagga. Då funno Konung Helge och hans män, att alla deras skepp voro obrukbara, ty måste de lägga i land och mistade dervid några man. Då vardt Konung Helge så vred, att han förbytte sin skapnad och spände sin båge, läggande pilen å sträng i uppsåt att skjuta Frithiof, men detta skedde så våldsamt, att båda båghalsarne sprungo sönder; och så snart Frithiof det såg, grep han till tvenne åror på Ellida, och rodde med dem så hårdt, att äfven de bräcktes; och qvad han då således:

"Kysste jag unga
Ingeborg,

Beles dotter,
I Baldurshaga,
Så skola åror
Å Ellida
Båda brista,
Som Helges båge."

Derefter blåste vind upp inom fjärden, ty hissade de segel till fart, och sade Frithiof till dem, att de skulle så laga, att de icke måtte der länge dväljas; sedan seglade de utefter Sogn, och då qvad Frithiof detta:

"Då senast vi foro
Seglande ur Sogne,
Eld lekte högt uppe
I Odalbo vårt;
Men nu syns bål att bränna
Midt i Baldurshaga,
Ty månd' jag *Varger i veom* *)
Veta mig varda kallad."

Björn sade till Frithiof: "hvad skole vi nu företaga, fosterbroder?" "Icke vill jag här i Norrige vara," svarade Frithiof, "utan jag vill lära herramäns seder och fara i härnad." Nu tillbragte de somrarna med att besöka öar och ut-

*) Fågelfri.

skär, samt med att vinna ägodelar och ära; men om hösten begåfvo de sig till Orkney-öarna, der Angantyr väl emottog dem, och der de tillbragte vintern; men när Frithiof var faren ur Norrige, höllo Konungarne Ting och gjorde Frithiof biltog ur alla sina riken, läggande under sig alla hans ägor. Kung Halfdan satte sig ned på Framnäs och byggde åter upp byn på samma ställe der den var uppbränd. De återställde ock Baldurshaga i sitt förra skick, som länge brunnit, innan de förmått att släcka elden. Kung Helge lade mest på sinnet, att gudarna vöro uppbrända, och det kostade mycket innan Baldurshaga blef uppbygdt såsom det var förut. Imellertid vistades Kung Helge på Syrstad.

XI. KAP.

Frithiof besöker Kung Ring och Ingeborg.

Frithiof förvärfvade mycket rikedom och heder, hvart han for; han dräpte elaka män samt grymma Vikingar, men bönder och köpmän lemnade han i frid; vardt han å nyo kallad *Frithiof hin fräcke*, och hade nu bekommit mycket samt friskt manskap, varande ock nog rik på lösören. Men sedan han farit fyra år på sjöröfveri, begaf han sig östan ifrån och lade in i *Viken* (söder om Norrige), sägande: "jag vill nu gå i land, men J kunnen lägga eder på härnad i vinter, ty jag tager nu på att ledsna vid härnaden, och vill hellre fara upp åt landet till tals med Kung Ring; men nästa sommar måsten J här besöka mig, ty jag skall första sommardag vara här." Björn sade: "detta råd är icke visligt. Dock må du råda; jag ville hellre att vi fore norr ut till Sogn och dräpte båda Konungarne Helge och Halfdan." Frithiof svarade: "ingalunda duger det; jag vill hellre uppsöka Kung Ring och Ingeborg." Björn sade: "ogerna tillåter jag, att du vågar dig ensam i hans våld, ty Ring är af slugt vett och tillika af stor ätt, ändock han är något till åren." Frithiof svarade: "jag skall råda häri, men du Björn måste imellertid

råda för manskapet." De gjorde såsom han böd, och for han så till Uplandet om hösten, ty han var nyfiken att se Kung Rings samt Ingeborgs kärlek; men förrän han ditkom, antog han till öfverplagg en stor luden kappa, hade ock tvenne kryckor i händerna, samt ett kläde öfver anletet, görande sig tillika mäkta gammal. Sedan råkade han på några herdegossar, och, stapplande sin väg fram, frågade han "hvadan de voro?" de svarade, att de voro hemma på Strejtulandet vid konunga-sätet. Gubben frågade: "är Ring en riker Konung?" De svarade: "du synes oss väl vara så gammal, att du vet hurudan Kung Ring är. Gubben sade sig "mera hafva bekymrat sig om saltbränneri, än kunga-seder." Derpå begaf han sig till hofvet, och mot aftonen steg han in i salen och såg mycket krasslig ut, stannande så vid dörren, der han drog kappkragen öfver sig för att dölja ögonen. Kung Ring sade då till Ingeborg: "en man gick der in i salen, mycket större än andra män." Drottningen svarade: "det är här inte något nytt;" och då sade han till den som tjenade vid bordet, att han skulle gå och spörja hvem den mannen i kappan vore och hvarifrån han komme, samt hvar han ägde sin slägt. Svennen sprang då öfver golfvet till den

ankomne

ankomne mannen och sade: "hvad heter du, gamle man, eller hvar har du varit i natt, eller hvar är din slägt?" Kappmannen svarade: "mycket frågar du, Sven; men kan du någon reda göra, om jag dig svarar?" Han sade sig det väl kunna. Kappmannen svarade då: "Tjuf heter jag, hos Ulfven var jag i natt, i Ångre var jag uppfödder." Svennen sprang nu till Kungen och sade honom mannens svar. Kungen sade: "du har väl fattat det, Sven; jag känner det häradet, som heter *Ånger;* dock kunde väl hända, att han ingen hugnad utan ånger hafver, och tyckes han vara en vettig och klok man, den jag finner mig böra värdera." Drottningen sade: "det är en underlig sed du har, att alltid så fritt tala med hvarje gubbe, som här kommer; hvad är det värdt med honom?" Konungen sade: "Du vet ej mer än jag, ty jag ser, att han tänker mera än han talar och ser sig mycket omkring." Derefter sände Konungen en man efter honom; då gick han inför Konungen nog krokig och helsade honom med låg röst. Konungen frågade då: "hvad heter du, store man?" Kappmannen svarade med denna visa:

"Då het jag Frithiof (Fridtjuf),
När jag for med sjöröfvare,

Men Herthiofer (Härtjuf),
När jag enkor gjorde,
Sejrthiofer (Spjut-tjuf),
När jag kastspjut slängde,
Gunthiofer (Stridstjuf),
När jag gick till strids,
Ejthiofer (Ötjuf),
När jag utskär röfvade,
Helthiofer (Dödstjuf),
När jag i Hel kasta' småbarn,
Walthiofer (Slagnas tjuf),
När jag öfvervann andra män.
Nu har jag sväfvat sedan,
Med saltgubbar,
Hjelp tarfvande
Förr än jag hitkom."

Kungen sade: "af mycket hafver du tjufnamnet tagit; hvar var du i natt, eller hvem förde dig hit?" Kappmannen svarade:" i Ångren var jag uppfödd, hos Ulfven var jag i natt, hugen bragte mig hit, men hemvist har jag ingenstädes." Konungen sade: "Må vara, att du hafver i ångest eller trångmål varit uppfödd någon tid, ändock det äfven torde händt, att du i fjorda eller förakt varit född, men i skogen måtte du i natt hafva varit, ty ingén bonde är här i nejden, som heter Ulfer, och efter du säger dig

icke äga något hem, så må hända, att du tycker ett sådant vara litet värdt emot det mod, hvarmed du företagit resan hit." Då sade Ingeborg: "far, Thjofer, till annan gästning, eller ock gå in i gästrummet." Konungen sade: "jag är nu så gammal, att jag väl kan sjelf förordna om gästerna; tag du, fremling, af dig din kappa och sätt dig bredvid mig." Drottningen sade: "man märker att du blir gammal, då du kan lemna stafgubbar rum hos dig." Thjofer sade då: "ej höfves det, Herre, och är det bättre som Drottningen säger; ty jag är vanare vid saltbränneri, än att sitta hos höfdingar." Konungen svarade: "gör som jag vill, ty jag skall råda denna gång." Frithiof kastade då af sig kappan, och hade derunder en mörkblå rock, jemte den göda ringen på handen, dertill med ett digert silfverbälte, från hvilket en stor pung hängde med blanka silfverpenpenningar uti; vid sidan bar han ett stort svärd, men en stor skinnhufva hade han på hufvudet, och han var nog gråtögd samt luden öfver hela anletet. "Se det är bra gjordt," sade Konungen, "och skall du, Drottning, nu lemna honom en vacker tröja, som honom höfves." Drottningen svarade: "Du skall få råda, Herre, men litet tycker jag om denna Thiof." Sedan blef honom en god tröja gifven att hafva öfver sig, och satte

han sig då i högsätet hos Konungen. Drottningen vardt blodröd i ansigtet, när hon såg den ringen, men ville dock inga ord med honom vexla, utan Konungen var alltjemt vid godt lynne och sade: "en godan ring hafver du på din hand, och lärer du länge hafva brännt salt för honom." "Det är hela mitt fäderne-arf," svarade fremlingen; "må vara," sade Konungen, "att du hafver mera än den, men få saltbrännar-gubbar gissar jag vara dina jemlikar, så framt åldern ej alltför mycket försvagat mina ögon." Frithiof dröjde der qvar öfver vintern, blef väl undfägnad och af alla omtyckt, ty han var gifmild på penningar och vänlig mot alla. Drottningen var fåtalig med honom, men Konungen skämtade alltid med honom.

XII. KAP.

Konung Ring far till Gästabud.

Det berättas, att då Konung Ring en gång med sin Drottning skulle fara till gästabud med mycket manskap, sade han till Frithiof: "antingen vill du fara med oss eller vara hemma?" Han svarade sig hellre vilja fara med dem. "Det tycker jag ock bättre om," sade Konungen. Sedan begåfvo de sig på vägen, och skulle resan ske öfver en sjö, och då sade Frithiof till Konungen: "osäker tyckes mig isen vara, Herre, och att vi varit oförsigtiga." Konungen sade: "ofta har jag funnit, att du oss väl varnat;" litet derefter brast all isen ned, och då lopp Frithiof till, ryckande slädan åt sig med allt det som på och i den var; Konungen och Drottningen sutto der båda, och alla dessa ryckte Frithiof upp på isen, jemte hästen, som för slädan var spänd. Kung Ring sade då: "nu är allt väl räddadt, Thjofer, och ej skulle *Frithiof den fräcke* starkare hafva fattat uti, om han här hade varit, och äro slika (män) mycket käcka att hafva till följesmän." Nu kommo de till gästabudet, och

föreföll der ingenting märkvärdigt. Konungen for hem med rika gåfvor. Så förflöt vintern, och när våren kom, begynte vädret att bli mildt, träden att blomstra, gräset att gro, och skeppen att kunna fara länder imellan.

XIII. KAP.

Konung Ring rider till skogs.

En dag sade Konungen till sina Hofmän: "nu vill jag, att ni gören en lustfart med mig till skogen för att bese våra råmärken och den vackra nejden." De gjorde så, och for mycket manskap med Konungen åt skogen; nu hände sig så, att Konungen och Frithiof voro ensamne i skogen, fjerran från andra män. Konungen sade sig då "vara tunger och behöfva sofva." Frithiof svarade: "Faren hem, Herre, ty slikt anstår bättre förnäma män, än att ligga ute;" och då Kungen hade sagt sig det ej förmå, lades han neder och somnade med högt snarkande. Frithiof satt honom nära och drog svärdet ur slidan, kastande det långt bort från sig; en stund derefter satte sig Konungen upp och sade: "var det ej så, Frithiof, att något ondt kom dig i sinnet, det du dock väl emotstod? och skall du derföre vara högt skattad af oss; ty jag kände dig sannerligen första qvällen, som du inträdde i vår sal; och skall du icke så snart från oss skiljas; så månde ock mycket dig förestå." Frithiof svarade: "väl och vänliga hafven J mig undfägnat, men bort

skall jag nu snart, ty mitt manskap kommer mig snart till mötes, såsom jag förut med dem öfverenskommit." Sedan redo de hem, och ankom Konungens manskap snart ifrån skogen, hvarefter de samlades i Hof-salen och drucko väl om qvällen. Då vardt ock för alla kungjordt, att *Frithiof den fräcke* var den fremling, som der varit öfver vintern.

XIV.

XIV. KAP.

Frithiof får Ingeborg.

Det var bittida en morgon då det klappade på dörren till det rum, der Konungen och Drottningen sofvo tillika med många män. Konungen frågade då "hvem det var, som klappade?" Den, som utanför var, svarade: "Det är Frithiof. Jag är nu redo till bortfärden;" vardt alltså dörren upplåten och gick Frithiof in, qvädande denna visa:

"Nu skall jag dig tacka
För gästning din den mesta;
Redo är gästen att gånga
Åror sina att gripa.
Ej glöms Ingeborga
I bådas vår lifstid.
Lefve hon säll, och njute
Lönen för många kyssar!"

Då kastade han den goda ringen till Ingeborg och sade, att hon skulle den äga. Kungen skrattade åt denna visan och sade: "Så gick det dock, att hon blef mera tackad för vinter-besöket än jag; likväl har hon icke visat sig vänli-

garé mot dig än jag." Då sände Konungen sina tjenstemän att uppsöka dryck och mat, sägande: "J skolen nu alla äta och dricka, förrän Frithiof far bort. Sitt ock du, Drottning, upp och var lustig." Hon svarade sig "icke kunna så bittida äta;" men Kungen sade: "vi skole nu alla äta tillsamman;" och de gjorde så. Men när de hade druckit en stund, då sade Kung Ring: "här ville jag att du stannade qvar, Frithiof, ty mina söner äro barn till åldern; sjelf är jag gammal, och således icke mera i stånd att försvara riket, om någon hemsöker det med ofred." Frithiof svarade: "jag måste strax fara, Herre," och qvad så följande visa:

"Bo du, Kung Ringer,
Karsk och länge,
Högsta Konung
På jorde-rymden;
Vakta Visir (Kung) väl,
Vif (Gemål) och landet;
Ej jag och Ingeborg
Mer skola råkas."

Då qvad Kung Ring:

"Far då ej så,
Frithiofer hädan;
Kungliga vän

Med sorgset sinne
Dig skall jag gälda
Dina skatter,
Visst bättre än du
Väntar sjelfver."

Och ytterligare qvad han detta:

"Dig ger jag fagran
Frithiofer Makan
Och alla med henne
Ägor mina."

Frithiof svarade i samma ton:

"Af dig jag icke
Tager gåfvor,
Om du ej, Konung,
Dödsplågor känner."

Konungen svarade: "Ej skulle jag slikt gifva dig, om jag ej kände att så vore; jag är i sanning sjuk, och unnar dig bäst att njuta detta gifte, emedan du är förmer än alla män i Norrige; så vill jag ock gifva dig Konunga-namn, ty Ingeborgs bröder skulle annars icke akta dig, och fästa dig med sämre hustru än jag." Frithiof svarade: "hafven mycken tack, Herre, för eder välgerning, som är mera än jag väntade, men ej vill jag mera hafva än Jarls-namn till heders-

förbättring." Då gaf Kung Ring Frithiof med handslag väldet öfver de riken, dem han hade styrt, samt Jarls-namn; skolande han styra dem till dess att Kung Rings söner blefvo myndiga att sjelfva styra sina riken. Kung Ring låg ännu en liten tid sjuk. Han dog dock snart och sörjdes mycket öfver hela riket. Sedan vardt en hög uppkastad öfver honom och mycken egendom deri lagd, enligt hans utgifna bud. Sedan gjorde Frithiof ett hederligt gästabud, då hans män kommo tillstädes, och drucko då allesammans Kung Rings arf-öl och Frithiofs samt Ingeborgs bröllopp. Derefter tillträdde Frithiof riks-styrelsen, och visade sig vara en stor samt hederlig man. Med Ingeborg ägde han många barn.

XV. KAP.

Om Frithiof samt bröderna Helge och Halfdan.

Konungarne i Sogn, Ingeborgs bröder, sporde nu, att Frithiof hade konunga-välde på Ringariket och hade fått Ingeborg, deras syster, till äkta; ty sade Helge till sin broder Halfdan, att det vore ett stort under och en stor förmätenhet, att en Herses son skulle våga äkta henne; de samlade alltså mycket manskap, och foro med detsamma ut på Ringarike, i afsigt att dräpa Frithiof samt lägga under sig allt riket; men når Frithiof förnam detta, samlade han mycket manskap och sade till Ingeborg sålunda: "ny ofred är kommen i vårt rike, men huru den må aflöpa, vilje vi dock ej se dig sorgsen;" hon svararade, att "det nu vore så långt kommit, att ingen högre sorg för henne gafs." Björn kom också vid samma tid östan ifrån Frithiof till hjelp, ty foro de till strids, och hände nu som förr, att Frithiof var främst i faran. Han och Kung Helge råkade hugga emot hvarannan, och gaf Frithiof honom banesår, hvarpå Frithiof lät hålla upp en hvit frids-sköld, hvarigenom striden afbröts. Då sade Frithiof till Kung Halfdan: "Två

stora vilkor bjudas dig: det ena, att du afstår allt till mig, eller ock skall du få banesår, såsom din broder, ty det visar sig, att jag har bättre sak än du." Då antog Halfdan vilkoret, och gaf sig och sitt rike under Frithiof; denne lade då Sogns höfdingdöme under sitt välde, men Halfdan skulle vara Herre der i Sogn och gifva Frithiof skatt, så länge han styrde Ringariket. Frithiof fick konunga-namn öfver Sogns höfdingdöme, sedan han afträdde Ringa-riket till Kung Rings söner, och derefter vann han under sig Hårdaland. Han hade med Ingeborg tvenne söner, Gunthiof samt Hundthiof, som vordo stora män; och ändas nu här Sagan om *Frithiof den fräcke.*

INNEHÅLL.

Lbs - Hbs / Sænska safnið
100831675-8